

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Video Club 2

Formatiivinen arviointi ja palaute

Oppimistilanteiden havainnoinnin prosessit (teacher noticing, professional vision)

- 1. Havaitseminen:** opettajan huomio kohdistuu johonkin vuorovaikutuksen osatekijään (esim. oppilaiden tai ryhmän toimintaan, tunnereaktioon, opittavan asian ymmärtämiseen)
- 2. Tulkinta:** opettaja tulkitsee havaitsemaansa kokemustensa, tietojensa ja oppilaan/ryhmän tuntemuksen perusteella
- 3. Päätöksenteko:** havaintojen teon ja tulkintojensa pohjalta opettaja päätyy johonkin toimintaan

PID-malli

Perception-Interpretation-Decision-making

Video Clubit tukevat oppimistilanteiden havainnointitaidon kehittymistä

Formatiivinen arviointi

Oppimisprosessin aikana toteutuvaa toistuvaa ja vuorovaikutteista oppilaan edistymisen ja ymmärtämisen **arviointia** sekä näiden tukemista **palautteen** avulla

- 1) Etukäteen suunniteltu (formaali) oppitunnin aikana toteutettu arviointi
- 2) Oppitunnin aikana tapahtuva suunnittelematon (informaali) arviointi

OECD (2004). Formatiivinen arviointi: Oppimisen parantaminen ylemmän perusasteen luokissa. <http://www.oecd.org/education/ceri/34298112.pdf>

Shavelson, R.J., Young, D.B., Ayala, C.C., Brandon, P.R., Furtak, E.M., Ruiz-Primo, M.A., . . . Yin, Y. (2008). On the impact of curriculum-embedded formative assessment on learning: A collaboration between curriculum and assessment developers. *Applied Measurement In Education*, 21, 295–314.

Palaute

On oppilaalle annettavaa tietoa opittavan asian ymmärtämisestä, osaamisesta tai työskentelystä, oppilaan käyttäytymisestä tai muusta oppimisen kannalta olennaisesta

Palautteen antaja voi olla opettaja, vanhempi, vertainen tai kuka tahansa kouluyhteisön jäsen, myös oppilas itse (itsearviointi).

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81-112.

Formatiivinen arviointi vs. palaute

Opettajan antama formatiivinen arviointi on

b) Oppimista edistävää ja rakentavaa **palaute**ta, joka auttaa oppilasta saavuttamaan oppimistavoitteen

a) Oppimisprosessin aikaista **arviointia** osaamisen ja ymmärtämisen tasosta

Oppilaan osaamisen tai ymmärtämisen taso nyt
How am I doing?

Oppilaan oppimistavoite
Where am I going?

Palauteen avulla oppilas voi kuroa umpeen välimatkaa sen hetkisen osaamisen ja oppimistavoitteen välillä

Havainnoi millaisia reaktioita (toiminnan ja tunteiden muutoksia) on havaittavissa oppilaissa opettajan palautteen seurauksena?

Ennakkotehtävän läpikäyntiä

Ennakkotehtävä:

Lauran podcast Arviointi ja palaute

Arvioinnin kohteet

- Oppiminen
- Työskentely
- Käyttäytyminen

Arvioinnin tehtävät

- Ohjata oppimista
- Kannustaa ja motivoida opiskelua
- Todeta ja kuvata, miten hyvin oppilas on saavuttanut kasvulle ja oppimiselle asetetut tavoitteet

(Lähde: OPS 2014)

Palauteluokat	HAVAINNOT (montako kertaa ////)	KIRJOITA VAPAITA HAVAINTOJA/SITAATTEJA
A. KIELELLINEN PALAUTE		
1. Korkeamman tason palaute (=ajattelua kehittävä palaute)		
2. Korkeamman tason kysymys (=vaativa ajattelutehtävä)		
3. Opettaja antaa aikaa miettiä		
4. Opettaja keskustelee oppilaan kanssa		
5. Kannustava myönteinen palaute ("hienoa")		
6. Hyväksyvä palaute ("joo-o", "hyvä")		
7. Hylkäävä palaute, opettaja ei hyväksy		
8. Opettaja toistaa oppilaan vastauksen		
9. Pyytää oppilasta toistamaan vastauksen		
10. Moite		
11. Ei palautetta		
12. Opettaja kääntyy muiden puoleen		
B. EI-KIELELLINEN PALAUTE		
13. Katsekontakti		
14. Positiivisia pään liikkeitä (nyökkäys)		
15. Positiivisia ilmeitä (hymy)		
16. Oppilaan koskettaminen		
17. Muut ilmeet ja eleet		
18. Pään pudistaminen		

Havainnoija: _____ pvm: _____ Oppitunti: _____

Pienryhmäkeskustelu

Keskustelkaa havainnoistanne: Miten arviointi toteutui videon opetustilanteessa? Keskustelun apuna voitte käyttää havainnointilomaketta.

Aikaa ~10 min

Pienryhmäkeskustelu:

Keskustelkaa havainnoistanne: Miten palaute toteutui videon opetustilanteessa? Keskustelun apuna voitte käyttää havainnointilomaketta.

Aikaa ~10 min

Pienryhmäkeskustelu:

Millaisia havaintoja teitte oppilaan reaktioista ja toiminnan muutoksista suhteessa opettajan palautteeseen?

Aikaa ~10 min

Suuryhmäkeskustelu

- Millaista palautetta havaitisit opetustilanteessa?
- Millaisia havaintoja teit palautteen annon jälkeen oppilaiden reaktioista eli toiminnan ja tunteiden muutoksista?

Ohjeistus havainnointiin (5 x 75 min)

Observaatio 1 (tilannekiinnostus): Tee havaintoja tilannekiinnostuksesta oppituntien aikana. Millä kaikilla eri tavoilla se näkyy oppilaiden käyttäytymisen tasolla? Millaiset tekijät voivat selittää kiinnostusta tai sen puutetta? Millaisia eroja oppilaiden välillä on tilannekiinnostuksessa saman oppitunnin aikana? Millaisten tehtävien aikana kiinnostus on voimakkainta? Miten oppilaat vaikuttavat toistensa motivaatioon? Miten opettaja tukee tilannekiinnostusta?

Observaatio 1 (formatiivinen arviointi): Tee havaintoja siitä miten oppilaiden osaamista arvioidaan oppitunnin aikana: tarjoutuuko oppilaille tilaisuuksia saada tietoa oppimisestaan ja osaamisestaan? Onko arviointi opettajan ennalta suunnittelemaa (formaalia) vai suunnittelematonta oppimistilanteen virittämää (informaalia) arviointia?

Observaatio 2 (palaute): Kiinnitä huomiota oppilaiden saamaan palautteeseen oppitunnin aikana. Saavatko oppilaat tietoa opittavan asian ymmärtämisestä tai osaamisesta, käyttäytymisestä tai muusta oppimisen kannalta olennaisesta asiasta? Onko palaute sanallista vai non-verbaalista? Millaisia tehtäviä palautteella on? Missä määrin palaute syventää oppilaiden ymmärrystä opittavasta asiasta tai kohdistuu oppilaiden motivaation ja minäpystyvyyden kokemuksen tukemiseen (erittelemätön myönteinen palaute, esim. ”hyvä”)?

Observaatiot 4 ja 5: Valitse observeitava asia edellisistä tehtävistä.

Video Club 3: Ryhmä ja vertaissuhteet luokassa

Ennakkotehtävä:
Youtube video: What can we learn
from children's peer relationships?
(Robin Banerjee)

https://www.youtube.com/watch?v=23p5n_vlJ9M

Extradioja

Mitä oppimisen arviointi on?

- Olennainen osa oppimisprosessin ohjausta
- Oppilaan kannustamista ja palautteen antamista siitä, miten oppiminen sujuu
- Taustalla on ajatus siitä, millainen kuva oppilaalle muodostuu itsestään oppijana → tavoitteena myönteinen oppijaminäkuva → tässä arvioinnilla on keskeinen sija

Lähde: OPS 2014; Ouakrim-Soivio 2016; Huurinainen-Kosunen & Törmä 2018

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Suuri osa arvioinnista on **opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta**. Opettajat huolehtivat siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista **ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan**.

Oppilaita ohjataan **havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta** toisilleen ja opettajille. Tämä luo edellytyksiä oppilaiden itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymiselle perusopetuksen aikana (s. 47).

Arvioinnin muodot ja menetelmät

Summatiivinen arviointi

- Esim. jaksojen päätteeksi, lukuvuosiarviointi
- Opettajan tekemää arviointia

Formatiivinen arviointi

- Pääosa arvioinnista on formatiivista
- Tapahtuu koko oppimisprosessin aikana → tavoitteena edistää oppilaan oppimista
- Pääasiassa vuorovaikutteista arviointia
  - opettaja – oppilas/oppilaat
  - oppilas – oppilas/oppilaat
  - opettaja – oppilas – huoltaja

OPS 2014; Ouakrim-Soivio 2016; Huurinainen-Kosunen & Törmä 2018

Formatiivisen arvioinnin menetelmiä

- Palaute
- Ope-oppilas keskustelut
- Ope-oppilas-huoltaja -keskustelut
- Itsearviointi
- Vertaisarviointi
- Ryhmäarviointi

Huurinainen-Kosunen & Törmä 2018